

finde Sted. Det maa derfor være enhver Mand's inderligste Ønske, som kjender til de specielle Forhold, at denne Sag saa hurtigt som muligt kan blive ordnet; og der er Ingen her i Salen, som ønsker dette inderligere end jeg. Desto mere ondt maa det derfor gjøre mig, at jeg er kommen til det Resultat, at, om vi endog saa her blive enige om denne Sags Ordning, kan jeg ligesuldt ikke ansee det for betimeligt, at den træder i Kraft fra den Tid, Lovforslaget forudsætter. Grunden, hvorfor jeg ikke kan ønske dette, ligger ligefrem deri, at vi ingen ny Communal-Anordning til den Tid kunne faae istand. Jeg skal nærmere tillade mig at udvikle, hvorfor jeg anseer det for nødvendigt, at Communalforholdene forinden denne Sags endelige Afgjørelse blive ordnede. Naar vi see hen til Lovforslagets §§ 10, 11, 13, 14 og 17, indeholde disse Paragrafer særdeles vigtige Bestemmelser, som jeg ikke her vil opregne, da de ere at læse i Udfæstet. Disse vigtige Bestemmelser skulle efter Forslaget i Loven finde deres endelige Afgjørelse ved Amtsraadets Beslutninger; det vil altsaa sige, at Amtsraadet har Raadighed til saagodtsom at affige en Spiestretsdom over, hvorledes disse Forhold skulle ordnes. Men, naar vi nu alle vide, at Amtsraadene i Almindelighed bestaae af 10 Medlemmer, hvoraf der ere flere fødte Medlemmer: Stamhuusbesidderne, som have det meste Hartkorn i Amtet, og Provsten, som repræsenterer det frie Hartkorn for Geistligheden, ere nemlig fødte Medlemmer, og de øvrige frie Hartkornsbesiddere vælge 3 Medlemmer. Amtmanden har dernæst tillige Plads i Amtsraadet, og han kan vel ogsaa kaldes født Medlem; skjøndt i Interesse ret Medlem vil jeg ikke sige, at han er. Der bliver saaledes af 10 Pladser i Amtsraadet kun 3 at besætte af det uprivilegerede Hartkorns Giere. Jeg vil nu spørge Enhver, om han finder, at saa vigtige Sagers endelige Afgjørelse bør lægges i et saadant Amtsraads Hænder, som saa uforholdsmæssigt repræsenterer Interesserne. Man vil her i denne Sal anføre, at det er nødvendigt, at Lovforslaget gaaer igjennem strax, fordi det hænger nøie sammen med Skattesammendragningsagen, som vi have for, og at Finansministeren ikke kan udfriye Skatterne, med

mindre dette først bliver ordnet. Jeg troer nu ikke, at nogen af disse Sager ville blive færdige eller kunne passere begge Thing tilende saaledes, at Finansministeren vil kunne afbenytte dem ved dette Mars Skatteudskrivning. Men, om det ogsaa kunde blive Tilfældet, mener jeg dog ikke, at vi skulle tage en saa vigtig Beslutning strax, alene fordi man ønskede denne Skattesammendragning; thi Statterne kunne jo udfriyes for dette Mar efter de gamle Regler. Jeg kunde derfor ønske, at vi tilendebrogte denne Sag, og jeg skal, saavidt jeg finder, at det kan skee paa en retfærdig og billig Maade, anvende mine ringe Kræfter dertil, dersom Alle ere bestemte paa, at den ikke skal træde i Kraft, førend det kan skee samtidigt med den nye Communal-Forsatning. Naar det kunde skee, skal Ingen være villigere end jeg til at understøtte Sagen. Forøvrigt maa jeg med Hensyn til Berettigelsen til fuldstændig Godtgjørelse være af samme Mening som den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 4de District (Kämpmann). Han har yttret sig saa klart og fuldstændigt i denne Sag, at jeg ikke troer, at jeg behøver nøiere at udvikle det, end allerede skeet er. Paa Sagens nærværende Stadium skal jeg derfor ikke indlade mig videre herpaa.

Mourier: Det har været mig hjært at høre de Foredrag, som deels igaar, deels idag ere blevne holdte her i Salen om denne høist vigtige Sag; det har været mig hjært, fornemmelig af den Grund, at Sagens store Vigtighed derved fra alle Sider synes at have vundet Anerkjendelse. Og sandelig, om man end ikke med en året Taler, som igaar havde Ordet, tør med fuld Frie betegne denne Sag for Hovedhjørnestenen i de imodseete Landbo-reformer, saa er det dog umiskjendeligt, at den mellem disse Reformer indtager en af de første og væsentligste Pladser. Isærdeleshed er det et sandt Ord, at denne Sag er af fortrinlig Vigtighed for Jyllands Beboere, og Enhver, som nogenlunde er inde i Forholdene, vil kunne bekræfte, at man neppe siger for Meget, naar man antager, at der er meget saa Sager blandt dem, der ville blive Gjenstand for vore Forhandlinger, som Jyllands Befolkning følger med saa spændt Opmærksomhed,